

тва РФ, решение вопроса о доверии Правительству РФ (ст. 103) и другие.

Что касается судебной власти, то несомненным «ограничителем» в отношении нее выступают такие полномочия законодательной власти, как назначение на должность судей Конституционного Суда РФ, Верховного Суда РФ, Высшего Арбитражного Суда РФ (ст. 102).

Следует отметить, что в Конституции РФ не просто перечислены указанные полномочия (материальный аспект), но и механизм и условия их реализации (процессуальная составляющая).

Таким образом, следует констатировать, что нормы процессуального права строго регламентируют порядок осуществления властных полномочий их носителями в рамках юридических ограничений и определяют меру особого вида ответственности носителей властных полномочий — процессуальной ответственности, поэтому его следует рассматривать как средство установления юридических пределов субъектов государственно-властной деятельности.

Научный руководитель: д. ю. н., профессор Г. А. Борисов.

.....

Лапкін Андрій Васильович
 НУ «ЮАУ імені Ярослава Мудрого»,
 к. ю. н., асистент кафедри організації
 судових і правоохоронних органів

КОНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ ПРОКУРОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В умовах створення Конституційної Асамблеї набуває актуальності питання удосконалення регламентації прокурорської діяльності в Основному Законі нашої держави.

Конституція України є нормативно-правовим актом найвищої юридичної сили по відношенню до прокуратури України як до будь-якого органу в нашій державі, який організується і діє на конституційних засадах. Поряд з цим, безпосередню правову регламентацію в Конституції України отримали організація і діяльність прокуратури як органу держави.

Звертаючись до зарубіжного досвіду, необхідно відзначити, що далеко не в усіх державах прокуратура має конституційно-правовий статус. Той факт, що український законодавець передбачив положення, присвячені їй, в Основному Законі, свідчить про вагомую роль, яка відводиться прокуратурі в нашій державі.

В Конституції України прокуратура згадується у наступних статтях: п. 25 ст. 85, що відносить до повноважень Верховної Ради України надання згоди на призначення на посаду та звільнення з посади Президентом України Генерального прокурора України та висловлення недовіри Генеральному прокуророві України, що має наслідком його відставку з посади; п. 14 ст. 92, який вказує, що виключно законами України визначаються організація і діяльність прокуратури; п. 11 ст. 106, що визначає повноваження Президента України щодо призначення на посаду та звільнення з посади Генерального прокурора України; п. 5 ст. 129, що проголошує в якості однієї з основних засад судочинства підтримання державного обвинувачення в суді прокурором; у ст. 131, яка встановлює повноваження Вищої ради юстиції щодо прокурорів та участь представників органів прокуратури у її формуванні.

Крім того, в Конституції України міститься окремий Розділ VII «Прокуратура». Таким чином, вона не віднесена ані до законодавчої гілки влади (яку регламентує Розділ IV «Верховна Рада України»), ані до виконавчої (Розділ VI «Кабінет Міністрів України. Інші органи виконавчої влади»), ані до судової (Розділ VIII «Правосуддя», Розділ XII «Конституційний Суд України»).

При цьому порівняльно-правовий аналіз свідчить, що окремі розділи, присвячені прокуратурі, наявні лише у Конституціях Албанії, Білорусі, Угорщини, Словаччини, Таджикистану, Туркменістану, Узбекистану тощо. В інших державах статті стосовно прокуратури найчастіше є включеними до структурних частин, які присвячені судовій владі (Глава VII «Судова влада» Конституції Азербайджану; Глава 6 «Судова влада» Конституції Вірменії; Глава шоста «Судова влада» Конституції Болгарії; Глава IV «Сутність правосуддя» Конституції Бразилії; Розділ VI «Про судову владу» Конституції Іспанії; Глава IV «Магістратура» Розділ 1 «Судоустрій» Конституції Італії; Розділ VII «Суди

і правосуддя» Конституції Казахстану; Розділ 7 «Народний суд і Народна прокуратура» Конституції КНР; Глава 7 «Судова влада» Конституції Росії та ін.). В деяких державах прокуратура конституційно включена до виконавчої влади, наприклад, відповідно до Розділу 3 Глави V «Виконавча влада» Конституції Киргизстану.

Як свідчить іноземний досвід, законодавці інших держав по-різному підходять до змістовного наповнення розділів Конституцій, присвячених прокуратурі. Так, приміром, у єдиній присвяченій прокуратурі ст. 118 Конституції Литви вказується на деякі функції прокурорів. Конституція Македонії приділяє увагу питанням служби прокурора (ст.ст. 106–107). Стаття 129 Конституції Росії регламентує систему органів прокуратури і порядок призначення прокурорів, відсилаючи з інших питань до федерального закону. Натомість в інших державах конституційний статус прокуратури є більш деталізованим. Приміром, у Конституції Бразилії прокуратурі присвячено 3 статті, у Конституції КНР — 7 статей.

У Конституції України закріплено основні функції прокуратури, порядок призначення на посаду Генерального прокурора України та його звільнення. Також передбачено, що «організація і порядок діяльності органів прокуратури України визначаються законом», тобто з усіх інших питань Конституція відсилає до Закону України «Про прокуратуру». Крім Розділу VII, у Конституції України прокуратурі присвячено п. 9 Перехідних положень, що також стосується функцій прокуратури.

Розглядаючи вказані положення, необхідно відзначити, що загалом закріплення у Конституції України системи функцій прокуратури не є доцільним. Адже функції з часом можуть змінюватися, в той час як Основний Закон держави має підвищену стабільність, і, таким чином, на певному етапі еволюції прокурорських правовідносин може обмежувати потенціал прокуратури по виконанню покладених на неї завдань. Тому на рівні Конституції більш доцільно було б передбачити мету і завдання прокуратури, тоді як визначення конкретних функцій має бути прерогативою Закону «Про прокуратуру».

Крім того, потребує розв'язання проблема збереження за прокуратурою функцій, закріплених у п. 9 Перехідних положень в якості тимчасових, які, проте, повною мірою реалізуються

уже протягом більш ніж 15 років після прийняття Конституції.

Також на рівні Конституції має бути вирішено питання щодо місця прокуратури серед гілок державної влади, оскільки її сучасне самостійне і незалежне положення у системі органів державної влади суперечить ст. 6 Конституції України, яка передбачає, що державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Тому необхідно або включити прокуратуру до відповідних розділів, присвячених іншим гілкам влади, або додатково передбачити в Конституції України четверту, контрольну гілку влади, і присвятити їй окремий розділ, де і визначити конституційний статус органів прокуратури, Конституційного Суду України, Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, Рахункової палати та інших органів, які мають контрольні функції і не можуть бути віднесені до жодної з існуючих трьох гілок влади.

.....

Лейба Олена Анатоліївна
 НУ «ЮАУ імені Ярослава Мудрого»,
 студент, факультет підготовки кадрів
 для Міністерства юстиції України,
 3 курс, 5 група

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ

Актуальність обраної теми зумовлюється необхідністю дослідження конституційно-правових засобів забезпечення законності і додержання прав і свобод громадян, одним з найважливіших серед яких виступає конституційний судовий контроль.

Конституційний контроль в сучасних умовах є досить дієвою гарантією в реалізації норм Конституції. Однак в правовій науці відсутня єдність у розумінні конституційного контролю. Так, по-різному визначається поняття конституційного судового контролю. Зокрема, в широкому розумінні його визначають як діяльність державних органів і посадових осіб, що спрямована на застосування нормативно-правових актів, завдяки чому здійснюється з'ясування їх

ЦІННОСТІ СУЧАСНОГО КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ

V

ТОДНІВСЬКІ ЧИТАННЯ

*Збірка тез наукових доповідей і повідомлень
Міжнародної наукової конференції
молодих учених, аспірантів і студентів
(28–29 вересня 2012 року)*

ХАРКІВ
«ПРАВА ЛЮДИНИ»
2012

ББК 67.5
Ц 65

Художник-оформлювач
О. А. Мірошниченко

Редакційна колегія:

Голова — проф. А. П. Гетьман.

Члени: доц. Ю. Г. Барабаш, проф. С. А. Авак'ян, проф. Г. О. Василевич,
доц. Л. К. Байрачна, Г. В. Берченко, доц. І. І. Дахова, доц. А. А. Жлоба,
проф. В. П. Колісник, доц. О. Г. Кушніренко, доц. С. Ю. Лукаш,
доц. Т. М. Слінько, доц. К. Є. Соляник, Є. В. Ткаченко,
О. О. Любченко, П. В. Романюк, Д. Р. Саліхов

Цінності сучасного конституціоналізму. V Тодиківські читання. Збірка тез наукових доповідей і повідомлень Міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів (28–29 вересня 2012 року) / За заг. ред. проф. А. П. Гетьмана. Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». — Харків: Права людини, 2012 р. — 308 с.

ISBN 978-617-587-082-2.

У збірці містяться тези наукових доповідей та повідомлень учасників міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів присвяченої пам'яті академіка права Ю. М. Тодики, що відбувалась 28–29 вересня 2012 року у Національному університеті «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого».

ББК 67.5

ISBN 978-617-587-037-2

© Колектив авторів, 2012

© Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», 2012

© О. А. Мірошниченко, художнє оформлення, 2012

<i>Гришко Лілія Миколаївна</i> ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ КОНСТИТУЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ В МОНАРХІЯХ АРАБСЬКОГО СХОДУ	162
<i>Дідух Ярослав Ігорович</i> ПРОБЛЕМИ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ТА ФУНКЦІЙ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ	164
<i>Евсеев Александр Петрович</i> ПРЕЗУМПЦІИ В КОНСТИТУЦИОННОМ СУДОПРОИЗВОДСТВЕ: ПСИХОЛОГО-ПРАВОВОЙ АСПЕКТ	165
<i>Ємельянов Віталій Аркадійович</i> ФУНКЦІЇ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ РАДИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ ЇЇ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ	166
<i>Зозуля Олександр Ігорович</i> ЩОДО ПРИНЦИПІВ ФОРМУВАННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ ПРЕЗИДЕНТА РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ	168
<i>Кудрявцев Валентин Вікторович</i> ПРОБЛЕМА И ПЕРСПЕКТИВА ВНЕДРЕНИЯ МОДЕЛИ «СИТИ-МЕНЕДЖЕР» В СИСТЕМЕ МЕСТНОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ В РОССИИ	169
<i>Кутько Вікторія Васильевна</i> О КОНСТИТУЦИОННО-ПРОЦЕССУАЛЬНЫХ СРЕДСТВАХ УСТАНОВЛЕНИЯ ЮРИДИЧЕСКИХ ПРЕДЕЛОВ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ ВЛАСТНЫХ ПОЛНОМОЧИЙ ОРГАНОВ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ВЛАСТИ РФ	171
<i>Лапкін Андрій Васильович</i> КОНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ ПРОКУРОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	172
<i>Лейба Олена Анатоліївна</i> КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ	173
<i>Любченко Олексій Олександрович</i> ПОПЕРЕДНЯ ПЕРЕВІРКА ДИСКУСІЄЮ РІШЕНЬ ВИЩИХ КОЛЕГІАЛЬНИХ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ	175
<i>Лялюк Олексій Юрійович</i> НЕДОЛІКИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ	176
<i>Мандрікова Катерина Олександрівна</i> ТЛУМАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ «РОЗУМНІСТЬ» КОНСТИТУЦІЙНИМ СУДОМ УКРАЇНИ	178

Наукове видання

**ЦІННОСТІ СУЧАСНОГО КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ
(V ТОДИКІВСЬКІ ЧИТАННЯ)**

*Збірка тез наукових доповідей і повідомлень
Міжнародної наукової конференції
молодих учених, аспірантів і студентів
(28–29 вересня 2012 року)*

ISBN 617-587-082-2

Відповідальний за випуск *О. О. Любченко*
Редактор *Н. І. Чашка*
Комп'ютерна верстка *О. А. Мірошниченко*

Підписано до друку 21.09.2012
Формат 60×84 1/8. Папір офсетний. Гарнітура Garamond
Друк офсетний. Умов. друк. арк. 31,96. Умов. фарб.-від. 32,80.
Умов.-вид. арк. 34,64. Наклад 300 прим.

Видавництво «Права людини»
61112, Харків, вул. Р. Ейдемана, 10, кв. 37
Свідоцтво Державного комітету телебачення і радіомовлення України
серія ДК № 3065 від 19.12.2007 р.

Надруковано на обладнанні Харківської правозахисної групи
61002, Харків, вул. Іванова, 27, кв. 4
<http://khpg.org>
<http://library.khpg.org>